

+ QUALITAT DE VIDA PER A LA GENT GRAN

El sector de la població major de 65 anys és un dels més importants quant a l'actuació dels serveis socials, el més nombrós quantitativament i el que té dèficits molt importants des del punt de vista de la garantia d'accés a més i millors serveis d'assistència sociosanitària. Perquè viure més anys és un gran avenç, però no comporta sempre viure'ls amb la qualitat de vida adequada: l'envelliment comporta més dependència i més necessitats, que es preveu que siguin creixents. Les administracions no només han de treballar per cobrir les necessitats actuals, sinó també les que es preveuen en un futur més proper. **I aquestes necessitats no es poden acarar sense una planificació adequada i coordinada des de la iniciativa principalment pública, perquè la intervenció pública és feble i tendeix a desviar cap a la iniciativa privada i cap a les famílies les seves funcions i els costos que se'n deriven.**

Les pensions

Una altra qüestió són els recursos econòmics insuficients de moltes persones perceptores de pensions. A **Catalunya el cost de la vida és aproximadament d'un 9,72% més elevat que la mitjana espanyola** i això fa que amb els mateixos ingressos un ciutadà o ciutadana catalana disposi d'un poder adquisitiu més baix i, per tant, d'un previsible nivell de benestar també inferior.

La pensió mitjana (contributiva) catalana se situava, el 2000, en 80.100 pessetes mensuals i l'espanyola en 77.900. Tot plegat un 2,8% més altes, lluny del 9,72% de sobrecost de la vida catalana. **El que pretenem és igualar en termes reals el poder adquisitiu de tots els pensionistes que cobren teòricament el mateix.** Si el cost de la vida és més alt a Catalunya que a la resta de l'Estat cal que a iguals drets de rebre prestacions socials es tingui en compte aquest diferencial. **Aquest és el sentit de la proposta d'ERC que s'ha aprovat recentment al Parlament per unanimitat de fer una llei per complementar les pensions més baixes (pensions assistencials no contributives i contributives pensions inferiors als SMI) amb un complement anual fix.**

En relació amb aquest tema, i sobre **l'anunci fet per Artur Mas després de la reunió del Consell Executiu de l'1 d'abril passat sobre l'aprovació d'un complement per a les pensions no contributives**, considerem que és una mesura impresentable, ja que el govern de la Generalitat està obligat a instaurar una ajuda anual i fixa, d'acord amb un mandat parlamentari i amb una llei a punt de ser ratificada, que ERC vam presentar precisament per evitar la manipulació electoral d'aquest tema. **Tot i així, CiU juga amb la ciutadania i, en realitat, l'única cosa que està fent el govern de la Generalitat en relació a aquesta ajuda puntual és no obeir un mandat parlamentari.**

I quan parlem de pensions no podem deixar d'esmentar les vídues i de les dones grans que viuen soles. L'any 1999 hi havia un 15% de persones en pobresa relativa (unes 750.000) i un 1,6% en pobresa extrema (unes 2.500 famílies, 75.000 persones). Segons l'informe 2001 amb dades del 1996 de l'Observatori de la Pobresa de la Fundació Un Sol Món de Caixa Catalunya, es constata l'existència d'una **pobresa bàsicament femenina** i de caràcter estructural, independentment del cicle econòmic: un 60% de les llars pobres estan sustentades principalment **per persones més grans de 65 anys, i un 32% per dones majors de 65 anys** (unes 120.000 dones, que, en general, tenen més de 75 anys). Una de les conclusions de l'informe és que

aquestes bosses de pobresa molt probablement augmentaran i que, des d'aquest punt de vista, hi haurà una feminització de la pobresa encara més acusada.

En la darrera Comissió de Política Social del Parlament, **ERC va defensar una proposició no de llei que insta la Generalitat a realitzar les gestions necessàries davant el Govern de l'Estat per tal d'aconseguir un millor tractament fiscal per a les persones que reben pensions de viduïtat i orfenesa.**

A banda de demanar deduccions a la quota íntegra estatal de l'IRPF i a la quota íntegra autonòmica per despeses en custòdia de fills i persones dependents a càrrec, la proposició no de llei demana a la Generalitat que realitzi les gestions necessàries davant el Govern de l'Estat per tal de crear els mecanismes necessaris per a què els vidus i vídues en actiu declarin, en l'IRPF, els ingressos en concepte de pensió de viduïtat a part de la declaració dels propis rendiments de treball; així com la introducció de mesures en l'IRPF tendents a disminuir la pressió fiscal de les pensions de viduïtat a través de l'establiment o bé d'un barem específic de tipus impositius per a la pensió de viduïtat, adequat en funció de cada pensió i situació familiar de les persones físiques d'aquest col·lectiu, o bé d'una desgravació específica.

OBJECTIUS I MESURES NACIONALS

1.L'atenció a la gent gran ha de sorgir d'un treball planificat i amb objectius clarament definits per l'administració amb la participació dels usuaris i de les entitats.

En l'actualitat l'Administració de la Generalitat, incideix en la gent gran, moguda per actuacions d'imatge, allunyades de les necessitats reals i quotidianes de la gent gran

ERC creu que el treball amb la gent gran ha de partir d'una base d'actuació consolidada. S'ha de realitzar un pla que estudiï les necessitats actuals i les emergents derivades de l'envelliment de la població catalana. Partint de l'anàlisi de les necessitats reals de la gent gran del nostre país, doncs, treballar per crear les estructures i els recursos necessaris per a la nostra gent gran. Però no ens hem de quedar únicament amb els problemes actuals, hem de ser capaços de preveure el futur d'una Catalunya i d'Europa on la gent gran cada cop és més nombrosa i es troba en noves situacions derivades del canvi d'època que vivim.

Hem d'incrementar les inversions en recursos socials per a la gent gran

La situació dels recursos destinats a la gent gran a Catalunya està molt per sota dels paràmetres mitjans de la UE (per exemple, en residències de gent gran a Catalunya tenim 0'5 llits per cada 100 persones grans, quan la mitjana de la UE és de 5 per 100).

L'últim pressupost anual (2003) del Departament de Benestar i Família queda molt lluny del 4% del PIB dedicat a polítiques socials que tenen de mitjana els països de la UE.

La gestió de l'atenció a les persones grans ha de ser més propera al seu entorn

S'ha de treballar des d'una visió equilibrada del territori i hem de seguir el principi de subsidiarietat. Les administracions catalanes han d'aconseguir un alt nivell de coordinació, reduint dobles despeses administratives a fi d'oferir una millor atenció a la gent gran.

2.La gent gran ha de poder viure a casa seva, en condicions dignes, mentre que el seu nivell de dependència els ho permeti

S'ha de crear una xarxa de servei d'ajut domiciliari, coordinadament entre el Departament de Benestar i Família i les administracions locals, a fi d'arribar al 15% de les persones majors de 65 anys.

El Servei d'atenció domiciliària (SAD) ha de ser la peça central de l'atenció a la gent gran. Ha de donar una major cobertura de les necessitats de la gent gran que viu a casa seva, en aspectes com la bugaderia, els menjar a domicili, la companyia, etc. Ha d'incloure atenció sociosanitària i serveis socials i s'han d'establir indicadors per garantir el servei de qualitat.

Per a aquelles persones que tinguin un nivell alt de dependència, s'ha de garantir una xarxa d'apartaments tutelats o de residències

El treball coordinat amb les administracions locals ha de permetre acostar-nos a les ràtios europees de pisos tutelats o residències per a persones a les quals el seu estat ja no els permeti poder viure a casa seva amb uns bons estàndards. Cal garantir la qualitat de les residències a partir del control d'estàndards de qualitat i millorar els sistemes d'inspecció de les residències geriàtriques.

Per una assistència adequada als processos de senilesa

L'increment de l'esperança de vida ens porta, entre altres aspectes, el fort increment de les simptomatologies associades a la senilesa, com és el cas de l'Alzheimer. Per fer front a aquesta creixent demanda social, el Departament de Benestar i Família ha de treballar conjuntament amb les administracions locals a fi de crear centres adreçats als processos de senilesa com són els centres de dia o les residències. Igualment s'han de crear línies de suport als familiars de les persones malaltes, que tenen un doble patiment. Entre d'altres línies d'intervenció, hem de crear centres de curta estada per malalts a fi de que els familiars que en tenen cura puguin gaudir d'un temps lliure anual.

3.S'ha de garantir que les pensions estiguin en relació al poder adquisitiu de la societat

Les pensions s'han de calcular sobre l'IPC català

A fi de garantir un mateix poder adquisitiu hem de tenir present els nivells d'IPC diferencial de Catalunya-Espanya (un 9'72% superior a la mitjana de l'Estat). Aquest fet implica que les pensions han de quedar complementades en aquest nivell diferencial.

Creació d'una targeta per als pensionistes catalans que cobreixi els nivells diferencials del poder adquisitiu

S'ha de dedicar una partida pressupostària anual per a l'expedició de targetes per a percepció de pensions, com la que ha instaurat el Govern balear, amb l'objectiu d'igualar en termes reals el poder adquisitiu dels pensionistes catalans.

Les pensions de viduïtat han de garantir els mínims per una subsistència digna

S'han de cobrir els diferencials de les actuals pensions de viduïtat fins arribar als mínims que garanteixin que les necessitats bàsiques estiguin cobertes. Cap d'aquestes han d'estar per sota del 80% del salari mínim.

4.Les administracions han de facilitar que la gent gran pugui ser activa i participativa, en funció de les seves capacitats

El Govern de la Generalitat i les administracions locals, han de potenciar la participació de la gent gran, tant en les activitats específiques del seu col·lectiu, com en aquelles d'àmbit general. Igualment han de potenciar les activitats intergeneracionals especialment amb els col·lectius més joves.

La gent gran ha de poder disposar de casals o de centres de dia no solament com a simple lloc d'estada, sinó com dinamitzadors de l'activitat especialitzada que reforci les seves capacitats i potenciï la seva participació en el seu entorn social.

Tota la gent gran ha de tenir garantides les seves vacances, amb una gestió transparent i de qualitat

La Generalitat de Catalunya ha de crear el seu sistema propi de viatges adreçats a la gent gran, substituint l'actual IMSERSO. Mentre que aquesta estructura no es creï, la Generalitat ha de tenir transferides les competències a fi de millorar els barems d'adjudicació de places, amb una visió més social (ajudant, en funció dels nivells de renda i de les pensions que es percebin, els col·lectius més desfavorits) i amb més transparència (publicació de la concessió de places).

L'esport per a la gent gran ha de servir per mantenir el seu estat físic i afavorir la seva integració social

Les administracions han de potenciar, en funció de les seves competències, l'esport per a la gent gran, amb l'objectiu de mantenir la seva condició física i l'aspecte de relació i d'integració social que comporta. I no només amb programes específics, sinó també incorporant-los en programes intergeneracionals.

5. Les administracions públiques han de gestionar les polítiques per a la gent gran amb major eficàcia, transparència, previsió i més recursos.

S'ha de modificar la Llei de serveis socials de Catalunya i dissenyar un nou Mapa dels serveis socials

La Llei de serveis socials està desfasada, proposa una uniformització excessiva i és poc adequada a les necessitats territorials. La nova Llei ha de tenir com a objectiu l'organització dels recursos, l'eficàcia i la rapidesa envers els usuaris.

S'ha d'elaborar un nou mapa de serveis socials públics **i concertats**.

Les administracions han de treballar de forma coordinada amb plans quinquennals

La correcta atenció a la gent gran i l'optimització dels recursos suposa que les administracions catalanes i supranacionals que treballen en aquest àmbit es coordinin d'una manera òptima. Perquè aquestes mesures impliquin compromisos de les administracions i no comportin interessos electoralistes, aquests convenis han de ser quinquennals.

Els plans d'actuació per la gent gran han de ser integrals des de cada administració

Els plans d'actuació des de la Generalitat han d'estar coordinats entre els diferents Departaments de la Generalitat implicats (Benestar i Família, Sanitat, Treball, Cultura). En el cas dels ajuntaments, han d'implicar les regidories

corresponents (Serveis Socials, Cultura, Sanitat, Participació, Urbanisme). S'ha d'acabar la implantació definitiva de les ABS reformades en tots els municipis, a fi de millorar l'assistència sanitària a la gent gran.